

MATRIKS METALOPROTEINAZE – VAŽNI UČESNICI U SVAKOM KORAKU RAZVOJA TUMORA I OBEĆAVAJUĆE METE U SAVREMENOJ ANTI TUMORSKOJ TERAPIJI

Simonida Stojanović¹, Sanja Veličković², Ivana Radojević¹, Simona Stojanović³, Ljubinka Janković Veličković⁴

¹Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković“, Beograd, Srbija

²Univerzitetski klinički centar Niš, Klinika za hematologiju, alergologiju i kliničku imunologiju, Niš, Srbija

³Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, UNO Oralna hirurgija, Niš, Srbija

⁴Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Katedra za patologiju, Niš, Srbija

Kontakt: Simonida Stojanović
Učitelj Milina 20/16, 18000 Niš, Srbija
E-mail: simonidast78@yahoo.com
Telefon: 062/1803718

Matriks metaloproteinaze su proteolitički enzimi koji mogu da razgrađuju skoro sve komponente ekstracelularnog matriksa, kao i mnoge druge solubilne i membranske molekule različite prirode. Njihova proteolitička aktivnost veoma je značajna za embriogenezu, razvoj, remodelovanje i organizaciju tkiva. Osim što su veoma značajne za odvijanje fizioloških procesa, imaju i veoma važnu ulogu u razvoju i progresiji tumorskog procesa, tkivnoj invaziji i metastaziranju tumora.

U ovom preglednom članku razmatramo kompleksno učešće ovih endopeptidaza zavisnih od cinka u svakom koraku razvoja i progresije tumorskog procesa. Posebno ističemo značaj saradnje između tumorskih ćelija i njihove mikrookoline na različitim nivoima razvoja i širenja tumorskog procesa. Takođe, naglašavamo značaj inhibicije pojedinih matriks metaloproteinaza (u zavisnosti od vrste i stadijuma tumora) u cilju podrške citostatskoj terapiji. *Acta Medica Medianae 2023;62(2):45-51.*

Ključne reči: matriks metaloproteinaze, tumorska mikrookolina, matične ćelije, angiogeneza, invazija

"This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) Licence".